

**Oponentský posudek
na rigorózní práci Mgr. Eduarda Kloboučka
„Právní aspekty dostavby jaderné elektrárny Temelín“**

1. Předkládaná rigorózní práce si dává za cíl pojednat o právních aspektech výstavby jaderného zařízení ve vazbě na český právní řád (konkrétně dostavby jaderné elektrárny Temelín). Její rozsah je celkem 220 stran psaného textu. Kromě vlastní práce je připojen seznam použité literatury, seznam použitých právních předpisů, seznam použité judikatury, dále čtyři přílohy (mapy, tabulky). Práce má dále řádně zpracované resumé v anglickém jazyce, vč. abstraktu a klíčových slov. Text práce byl finalizován s ohledem na stav právní úpravy k 20. květnu 2015. Lze konstatovat, že po formální stránce je práce zpracována bezchybným způsobem, použitý odborný jazyk, stejně jako formální členění práce a úroveň a rozsah poznámkového aparátu v plném rozsahu odpovídají nárokům, kladeným na tento druh práce.

2. Po obsahové stránce je na práci zapotřebí ocenit skutečnost, že staví nejenom na solidních teoretických (nejenom právních, ale i ekonomických) základech, ale spojuje je i s praktickými zkušenostmi autora, který působí ve státní službě na Státním úřadě pro jadernou bezpečnost. Autor si zvolil nelehké téma, které má nejenom teoretické, ale i dalekosáhlé praktické konsekvence, reflektující komplikované prolínání jednotlivých pozitivních právních úprav a to jak z oblasti práva veřejného, tak i práva soukromého. Autor pracuje nejenom s dostupnou odbornou literaturou tuzemskou a zahraniční, ale opírá se také o existující judikaturu, kterou řádně cituje a ze které analytickým způsobem čerpá.

3. V úvodu práce autor jasně a srozumitelně vymezuje cíle předkládané práce a vysvětluje metodiku, kterou chce při dosažení těchto cílů použít. Téma rigorózní práce dává do kontextu události v japonském jaderném zařízení Fukushima Dai-ichi a následné reakce mezinárodního společenství států (vč. evropských integračních společenství) na tuto událost.

4. K obsahu předkládané rigorózní práce lze konstatovat následující:

První část předkládané práce je věnována stručnému nástínu významu mírového využívání jaderné energie a ionizujícího záření pro národní hospodářství České republiky. Autor se zde dále věnuje jednomu ze stávajících jaderných zařízení, které je na území státu provozováno, tj. jaderné elektrárně Temelín a projektu jejího rozšíření, tj. výstavby nových jaderných zařízení v této lokalitě, včetně nezbytné související infrastruktury.

Druhá část předkládané práce je věnována přehledu pramenů právní úpravy, které jsou pro projekt výstavby nových jaderných zařízení z hlediska právního řádu České republiky relevantní. Autor zde podává přehled mezinárodních (multilaterálních) úmluv, kterými je Česká republika vázána. Jedná se v zásadě o mezinárodní úmluvy „nesamovykonatelné“ („non-self executing“), které vyžadují transpozici do ustanovení vnitrostátního právního řádu. Dále navazuje přehledem právních předpisů evropských integračních společenství a přehledem vnitrostátní legislativy. V závěru poukazuje i na existenci právně-nezávazných, ovšem pro projekt výstavby relevantních dokumentů a analyzuje jejich potenciální dopady.

Třetí část předkládané práce je věnována stručné analýze zájmů jednotlivých vnitrostátních aktérů, které jsou pro projekt výstavby nových jaderných zařízení relevantní. Autor zde identifikuje tři skupiny zainteresovaných aktérů (veřejný, soukromý a „občanský“ sektor) a podává nástin jejich divergentních zájmů ve vztahu k projektu výstavby. Zároveň upozorňuje i na relevanci těchto zájmů pro jednotlivé pozitivní právní úpravy.

Čtvrtá část práce je věnována právnímu postavení společnosti ČEZ, a.s., která je v současnosti jediným provozovatelem energetických jaderných zařízení na území České republiky. Autor pracuje i s dostupnou judikaturou k této otázce a správně poukazuje na skutečnost, že subjekt je sice společností soukromého práva, majetková účast státu zde ovšem implikuje určité konsekvence ve vztahu k vybraným úpravám veřejného práva. Autor dále správně poukazuje na to, že společnost ČEZ, a.s. není jediným subjektem, který je oprávněn podat žádost o povolení podle atomového zákona.

Pátá část předkládané práce je věnována analýze a právním implikacím strategických dokumentů, které jsou pro projekt výstavby nových jaderných zařízení relevantní (Státní energetická koncepce, Státní surovinová politika, Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky v České republice, Bezpečnostní strategie České republiky atd.). Autor prezentuje jejich dopady v rovině veřejného práva, zejména ve vztahu k povolovacím procesům, které budou muset být v rámci výstavby nových jaderných zařízení provedeny.

Části šestá až jedenáctá předkládané práce se věnují jednotlivým veřejnoprávním postupům (řízením), jejichž provedení předchází provedení stavebního řízení a řízení o vydání povolení podle atomového zákona. Autor zde analyzuje právní rámec pro vytvoření dokumentace podle stavebního zákona, dále právní rámec pro provedení procesů SEA a EIA a pro řízení, ve kterém je vydáváno integrované povolení.

Část dvanáctá předkládané práce je věnována průběhu veřejné zakázky na projekt výstavby nového jaderného zařízení, vč. jednotlivých uchazečů o tuto zakázku.

Část třináctá a čtrnáctá předkládané práce jsou věnovány správním řízením podle stavebního a podle atomového zákona. Autor analyzuje vzájemné korelace těchto řízení a jejich charakter, vč. charakteru vydávaných povolení. Věnuje se jak hmotně- tak i procesně-právním otázkám, spojeným s těmito řízeními, zejména otázce vymezení účastníků řízení a pracuje s existující judikaturou nejvyšších soudních instancí k této otázce. Patnáctá část je věnována vymezení dalších povinností, které provozovateli jaderného zařízení plynou z atomového zákona (zajištění fyzické ochrany, vymezení citlivých činností podle atomového zákona, otázky radiační ochrany, havarijní připravenosti, odpovědnosti za škody způsobené v důsledku provozu jaderného zařízení, povinnosti spojené s nakládáním s radioaktivními odpady a s vyhořeným jaderným palivem atd.).

Šestnáctá část předkládané práce je věnována několika průřezovým otázkám stávající veřejnoprávní legislativy, relevantní pro výstavbu nových jaderných zařízení na území České republiky. Autor se zde vyjadřuje k problémům zvýhodnění a zvláštním režimům mírového využívání jaderné energie v platném právním řádu České republiky a to jak de lege lata, ta i de lege ferenda. Autor se dále věnuje otázkám vztahu atomového zákona a jiných právních předpisů veřejného práva.

Osmnáctá část předkládané práce je věnována právní úpravě poplatků spojených s výstavbou jaderného zařízení (poplatky podle atomového zákona, poplatky podle zákona o správních poplatcích, odvody placené původci na jaderný účet).

Část dvacátá práce je věnována účasti veřejnosti ve správních řízeních, nutných k výstavbě nových jaderných zařízení, ve vazbě na mezinárodní úmluvy (Aarhuskou úmluvu, Espoo úmluvu) a na vnitrostátní právní úpravu v jednotlivých právních předpisech.

Část dvacátá první práce je věnována stručnému srovnání se zahraničními právními úpravami v této oblasti (výstavba jaderných zařízení). Autor prezentuje stručný popis právní úpravy ve Francii, Japonsku, Německu, na Slovensku a v USA.

5. Ve vztahu k obhajobě rigorózní práce navrhuji, aby se autor vyjádřil k následujícím otázkám ve vztahu k procesu výstavby nových jaderných zařízení:

V platné české právní úpravě disponuje pravomocí dozorového orgánu Státní úřad pro jadernou bezpečnost, zatímco pravomoc stavebního úřadu je (s výjimkou územního řízení) přiřazena Ministerstvu průmyslu a obchodu. V jiných právních řádech je pravomoc kumulována u jediného správního úřadu (např. úprava slovenská, ve které byly tyto pravomoci svěřeny Úřadu jadrového dozoru).

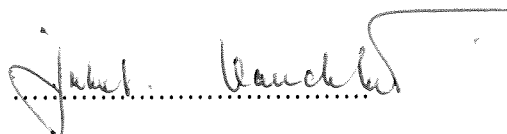
V čem autor spatřuje výhody a v čem nevýhody obou přístupů?

6. Celkové hodnocení práce:

Závěrem bych chtěl konstatovat, že téma, které si autor zvolil, je relativně náročné. Autor při zpracování tématu vycházel z rozsáhlých teoretických i praktických znalostí předmětné materie. Bez nadsázky lze konstatovat, že předkládaná práce představuje komplexně a přehledně zpracovanou studii, která v plné míře odpovídá nárokům kladeným na rigorózní práce, obhajované na Právnické fakultě UK.

S ohledem na výše uvedené doporučuji předkládanou diplomovou práci k obhajobě a s výhradou úspěšné obhajoby doporučuji hodnocení „prospěl“.

V Praze, dne 19. listopadu 2015

JUDr. J. Handrlica, Ph.D.